

УДК 657

Римлянська Вікторія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТНІСТЬ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Rymlianska Victoria

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ESSENCE AND FORMATION OF THE FINANCIAL RESULTS

Метою функціонування суб'єкта господарювання є одержання позитивних фінансових результатів та спрямування своїх зусиль на їх збільшення в майбутньому. Фінансово-економічні показники, які показують результативність діяльності підприємств, дають найбільш точну характеристику фінансового стану та показують економічний потенціал розвитку суб'єктів господарювання. Вивчення питання фінансових результатів на сьогоднішній день є особливо актуальним питанням і є ключовим напрямом діяльності суб'єктів господарювання, оскільки фінансові результати відображають основні підсумкові показники їх діяльності.

Усі аспекти діяльності суб'єктів господарювання характеризуються фінансовими результатами. Особливо актуальними аспектами діяльності підприємства є продуктивність праці, ступінь використання основних засобів, трудових, матеріальних і грошових ресурсів, собівартість реалізованої продукції, її якість, обсяг та ціни реалізації продукції, тощо.

Розуміння поняття фінансових результатів є актуальним науковим питанням. Дана категорія постійно є в центрі уваги науковців в різних сферах, а саме бухгалтерський облік, філософія, економічна теорія, макроекономіка, мікроекономіка, фінанси, менеджмент. І при цьому є достатня кількість суперечностей щодо визначення даного поняття, що зумовлює важливість дослідження.

Вивчення суті фінансових результатів суб'єктів господарювання та прийняті ефективні управлінські рішення в напрямку подальшого розвитку – основа напрямків зростання результативності діяльності суб'єктів господарювання.

Дослідження нормативно-правових актів України свідчить про відсутність розгляду поняття «фінансовий результат». Так, в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» подано лише визначення понять «прибуток» та «збиток», і відповідно це створює труднощі в розумінні поняття та ролі «фінансовий результат» [1]. В інших нормативно-правових актах також відсутнє визначення поняття «фінансовий результат» і подано лише визначення понять «доходи», «витрати», «прибуток», «збиток».

Вивчення нормативно-правових актів, наукових та довідкових джерел щодо сутності «фінансовий результат» передбачало встановлення ролі та сутності даного поняття в системі обліку. Результати дослідження засвідчили, що фахівці у сфері обліку, економічних, юридичних, фінансових наук не дійшли до одного напрямку розуміння поняття «фінансовий результат».

Можна дійти висновку, що фінансовий результат виступає співставленням доходів і витрат суб'єктів господарювання. При цьому це може бути як прибуток, так і збиток. Останні, у свою чергу, призводять або до збільшення власного капіталу за рахунок отримання прибутку, або зменшення власного капіталу за рахунок отримання збитку. Таким чином, якісні характеристики функціонування діяльності суб'єктів господарювання визначаються отриманням позитивного фінансового результату. В цілому можна стверджувати про різноманітність думок вчених щодо розуміння поняття «фінансовий результат», виходячи з їх професійної діяльності. В сучасній міжнародній практиці бухгалтерського обліку загалом виділено три основні напрями до визначення

фінансових результатів: 1) різниця між вартістю чистих активів підприємства протягом звітного періоду; 2) різниця між величинами доходів і витрат діяльності підприємства протягом звітного періоду; 3) визначається шляхом порівняння величини власного капіталу на початок та на кінець звітного періоду. Найбільш поширеним в міжнародній практиці обліку є напрям, згідно якого фінансовим результатом є співставлення доходів і витрат діяльності суб'єктів господарювання за звітний період. Це характерного і для вітчизняного бухгалтерського обліку.

На основі вище наведених трактувань поняття «фінансовий результат» можна зазначити, що фінансовий результат – це результат діяльності суб'єкта господарювання, що визначається шляхом співставлення доходів і витрат за мінусом податків за звітний період.

Поетапне формування фінансових результатів суб'єктів господарювання згідно чинних вітчизняних нормативних актів подано на рис. 1.

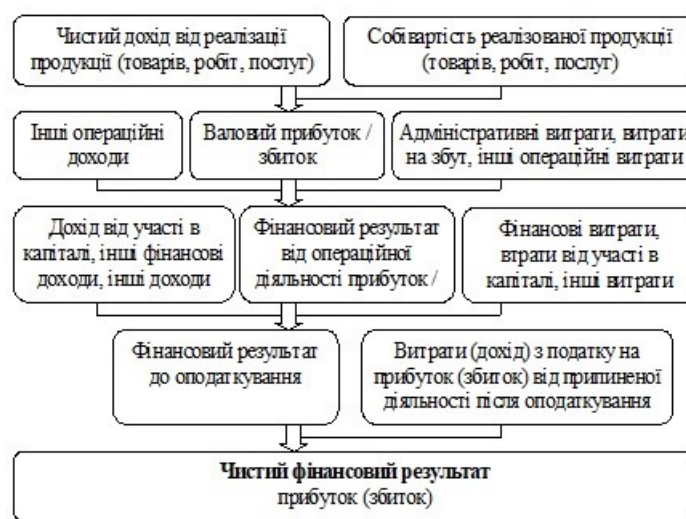

Рис. 1. Поетапне формування фінансових результатів суб'єктів господарювання

Важливим напрямком класифікування фінансових результатів виступає ознака джерела їх формування, тобто залежно від видів діяльності – операційної, фінансової, інвестиційної. Відповідно відбувається поділ фінансових результатів на результати операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

Крім такого поділу фінансових результатів доречним є також класифікування в розрізі періодів формування, що дозволить розподіляти отримані фінансові результати між звітними періодами з врахуванням здійснених витрат в попередніх періодах.

Отже, визначення сутності фінансових результатів, їх формування та облікове відображення виступає основою для аналізування рівня результативності виробничих процесів, процесів продажу та наявного стану суб'єктів господарювання. Саме фінансовий результат є підставою для проведення аналізування сильних та слабких сторін суб'єктів господарювання та складання подальших планів їх розвитку, враховуючи розмір отриманих фінансових результатів.

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 25.10.2022).